

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Έγκριση σχεδίων Συμβάσεων στον τομέα της άμυνας για την τροποποίηση των υπό στοιχεία 016B/21 και 017B/21 Συμβάσεων για την προμήθεια φρεγατών τύπου “FDI HN” και την εν συνεχεία υποστήριξή τους»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διαρκής Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων, αποκτούν ισχύ νόμου σχέδια συμβάσεων που αφορούν στον τομέα της εθνικής άμυνας.

Το νομοσχέδιο διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) Άρθρα (πρώτο έως τέταρτο), από τα οποία τα δύο πρώτα περιλαμβάνουν τις οικείες συμβάσεις, με τους αντιστοιχούς όρους ως ενάριθμα άρθρα σε καθεμία από αυτές, που παρατίθενται στην αγγλική και στην ελληνική γλώσσα, το τρίτο περιλαμβάνει ειδικές ρυθμίσεις για την εφαρμογή των συμβάσεων και το τέταρτο ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, η οποία, μεταξύ άλλων, αναφέρεται στη χρησιμότητα των εν θέματι προμηθειών και στο ιστορικό των διαπραγματεύσεων και των συναφών συμφωνιών, επειδή ορισμένοι όροι των υπό σύναψη συμβάσεων διαφοροποιούνται από τις υφιστάμενες διατάξεις για την εκτέλεση των συμβάσεων προμηθειών στον τομέα της άμυνας, κρίθηκε αναγκαία η τροποποίηση του σχετικού νομοθετικού πλαισίου, με παροχή έγκρισης, όπως χαρακτηρίζεται, του περιεχομένου τους από τη Βουλή, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η σύναψή τους.

Το Άρθρο πρώτο έχει τίτλο «Έγκριση σχεδίου υπ' αρ. 1 Σύμβασης Τροποποίησης της υπό στοιχεία 016B/21 Σύμβασης για φρεγάτες τύπου «FDI HN» για το Πολεμικό Ναυτικό μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Naval Group» και περιλαμβάνει όρους που τροποποιούν αυτούς της υπό στοιχεία 016B/21 Σύμβασης, που, κατά την ορολογία του νομοσχεδίου, εγκρίθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4891/2022, για την προμήθεια τριών (3) φρεγατών τύπου «FDI HN» με δικαίωμα προαίρεσης αγοράς (option) μιας (1) επιπλέον φρεγάτας μετά του συναφούς εξοπλισμού τους και την παροχή υπηρεσιών για την αρχική υποστήριξή τους, μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (ΥΠΕΘΑ) και της κατασκευάστριας εταιρείας «NAVAL GROUP» (βλ. από 14-2-2022 έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου «Για την ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης της χώρας»).

Η σύμβαση αποτελείται από σαράντα έξι (46) άρθρα, με την επισήμανση ότι τα Παραρτήματα οι Προσθήκες και τα Προσαρτήματα του υπό έγκριση σχεδίου σύμβασης σχεδίου δεν δημοσιεύονται για λόγους διασφάλισης του υπηρεσιακού απορρήτου.

Το Άρθρο δεύτερο έχει τίτλο «Έγκριση σχεδίου της υπ' αρ. 1 Σύμβασης Τροποποίησης της υπό στοιχεία 017B/21 Σύμβασης για την εν συνεχεία υποστήριξη φρεγατών τύπου «FDI HN» για το Πολεμικό Ναυτικό μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Naval Group» και περιλαμβάνει όρους που τροποποιούν αυτούς της υπό στοιχεία 017B/21 Σύμβασης, η οποία εγκρίθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4891/2022, για την εν συνεχεία υποστήριξη των φρεγατών τύπου «FDI HN» μετά συναφών ειδών και υπηρεσιών, μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και της κατασκευάστριας εταιρείας με την επωνυμία «NAVAL GROUP».

Η σύμβαση αποτελείται από σαράντα ένα (41) άρθρα, με την επισήμανση ότι τα Παραρτήματα, οι Προσθήκες και τα Προσαρτήματα του υπό έγκριση σχεδίου σύμβασης σχεδίου δεν δημοσιεύονται για λόγους διασφάλισης του υπηρεσιακού απορρήτου.

Το Άρθρο τρίτο περιλαμβάνει ειδικές ρυθμίσεις σχετικά με τη φύλαξη των πρωτοτύπων κειμένων των εγκεκριμένων σχεδίων συμβάσεων, την εξουσιοδότηση υπογραφής τους, την έναρξη ισχύος τους, τον καθορισμό του φορέα παρακολούθησής τους και εκτέλεσης των όρων τους, καθώς και το νομοθετικό καθεστώς, στο οποίο οι εν λόγω συμβάσεις υπάγονται.

Το Άρθρο τέταρτο ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου με παραπομπή στις οικείες συμβάσεις.

II. Παρατηρήσεις επί των Άρθρων πρώτου και δεύτερου

Η δράση της Διοίκησης εκδηλώνεται συχνά με τη μορφή της διοικητικής σύμβασης (ειδικώς επί του ζητήματος των κριτηρίων βάσει των οποίων μία σύμβαση χαρακτηρίζεται ως διοικητική, βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, Αθήνα – Κομοτηνή, 2017, σελ. 184 επ., Δ. Τομαρά, Οι διοικητικές συμβάσεις, Αθήνα, 2009, σελ. 6-23, Απ. Γέροντα, Σ. Λύτρα, Πρ. Παυλόπουλο, Γλ. Σιούτη, Σ. Φλογαΐτη, Διοικητικό δίκαιο, Αθήνα – Κομοτηνή, 2022, σελ. 339 επ.). Η κύρωση της σύμβασης (εν προκειμένω, των σχεδίων σύμβασης) με νόμο αποτελεί συνήθη πρακτική. Η κύρωση, μάλιστα, συμβάσεων παραχώρησης δημόσιας εξουσίας έχει κριθεί ως απαραίτητος όρος για την έγκυρη κατάρτισή τους (βλ. ΣτΕ 179/1931, 183/1931, 82/1933, 43/1934, 571/1947, 88/1957, και Πρ. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, 2015, σελ. 358, αρ. 779 επ., Σπ. Φλογαΐτη, Η διοικητική σύμβαση: έννοια και φύση, Αθήνα, 1991, σελ. 115-116) και κρίνεται αναγκαία όταν η σύμβαση είτε καταρτίσθηκε με διαδικασία διαφορετική από εκείνη την οποία προβλέπουν γενικές ή ειδικές διατάξεις, είτε περιέχει όρους οι οποίοι δεσμεύουν τρίτους (μη συμβαλλομένους), είτε περιέχει όρους οι οποίοι αντίκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία ή ειδικές φορολογικές ρυθμίσεις ή ρυθμίσεις για την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν από την εκτέλεση και λύση της σύμβασης με διαιτησία (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο, όπ. παρ., Δ. Κόρσο, Η σύμβαση του διοικητικού δικαίου, Αθήνα – Κομοτηνή, 1995, σελ. 135. Επίσης, ως προς άλλους λόγους για τους οποίους η Διοίκηση επιλέγει τη νομοθετική κάλυψη των συμβάσεών της, Δ. Παπανικολαΐδη, Δίκαιον των διοικητικών συμβάσεων, Αθήνα, 1966, σελ. 102-104, Κ. Κεραμέα, Όροι τροποποιήσεως διοικητικής συμβάσεως κυρωθείσης δια νόμου, ΕΔΔΔ, 1970, σελ. 263 [270]). Όταν η Διοίκηση συμπτύσσει στην κατάρτιση του ενοχικού δεσμού και δεν εκφράζει μονομερώς τη βούλησή της, η σύμβαση καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, η ισχύς της, όμως, εξαρτάται από την κύρωσή της με νομοθετική πράξη, μετά την οποία και μόνο παράγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ιδρύει (βλ. ΣτΕ 4025/1988).

Όπως, εξ άλλου, έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επισημοτικής Υπηρεσίας της Βουλής (βλ., λ.χ., Έκθεση επί των νομοσχεδίων «Κύρωση της Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος “Κοινωφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος”, του Ελληνικού Δημοσίου, του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία “Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος”, του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία “Εθνική Λυρική Σκηνή”, της Α.Ε. με την επωνυμία “Ολυμπιακά Ακίνητα” και της Α.Ε. με την επωνυμία “Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου” και ρύθμιση θεμάτων συναφών με την υλοποίηση του υπερτοπικού πολιτιστικού πάρκου με την επωνυμία “Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος”», καθώς και των νο-

μοσχεδίων «Κύρωση των Συμβάσεων που αφορούν το μέλλον των “Ελληνικών Ναυπηγείων Α.Ε.” και τα προγράμματα των υποβρυχίων του Ελληνικού Ναυτικού» και «Έγκριση σχεδίων συμβάσεων στον τομέα της άμυνας»), ό-
ταν κυρώνεται σύμβαση με νομοθετική πράξη, οι σχετικοί με τα δικαιώματα
και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων όροι της, εξακολουθούν να έχουν
συμβατικό χαρακτήρα. Αντιθέτως, οι όροι της που αποκλίνουν από τις ισχύ-
ουσες διατάξεις ή θέτουν απρόσωπους κανόνες που δεσμεύουν τρίτους, έ-
χουν τη φύση νομοθετικής διάταξης και είναι, ως εκ τούτου, δυνατόν, οι δι-
οικητικές πράξεις που εκδίδονται βάσει αυτών, να προσβάλλονται ενώπιον
του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. Ν. Παπαθανασίου, Διοικητική σύμβα-
σις κυρωθείσα δια νόμου, Δ/νη 1977, 73 [74-75]).

Με το νομοσχέδιο φέρονται προς «έγκριση» από τη Βουλή τα σχέδια συμ-
βάσεων για την τροποποίηση των υπό στοιχεία 016Β/21 και 017Β/21 συμβά-
σεων για την προμήθεια φρεγατών τύπου «FDI HN» και την εν συνεχεία υ-
ποστήριξή τους, ώστε, μετά την ψήφιση και θέση σε ισχύ, ως τυπικού νόμου,
των όρων τους, όπως παρατίθενται στο νομοσχέδιο, η εκτέλεσή τους να γί-
νεται σύμφωνα με τον νόμο.

Αθήνα, 1 Οκτωβρίου 2025

Ο Εισηγητής
Νικόλαος Παπαχρήστος
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Ομότιμος Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών